

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

HLAKOLA/TLHAKUBELE 2018

MATSHWAO: 100

NAKO: Dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO TSE PEDI:

KAROLO YA A: Moqogo (50)

KAROLO YA B: Ditema tsa Kgokahano tse 2 (2 x 25) (50)

ELA HLOKO: O lebelletswe ho araba dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.

2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG YA A, dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.
3. Araba dipotso TSOHLE ka Sesotho.
4. Qala KAROLO E NNGWE le E NNGWE leqepheng LE LETJHA.
5. Etsa moralo wa tema e nngwe le e nngwe (ka ho etsa mmapa wa monahano/ daekramo/tjhate e bontshang tatelano ya mehopolo kapa lenane la dintlha tseo o tlang ho ngola ka tsona). Ha o qetile ho ngola tema ya hao, e bale hape ho hlaola diphoso. Meralo e hlahiswe QALONG ya tema ka nngwe.
6. Meralo yohle e totobatswe ka tshwanelo hore ke meralo. O eletswa ho seha mela meralong yohle.
7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:
- KAROLO YA A: Metsotso e le 80
- KAROLO YA B: Metsotso e le 35 tema ka nngwe (70) (2 x 35)
8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Sehlooho se se ke sa balellwa e le karolo ya palo ya mantswe.
10. Ngola ka mongolo o makgethe mme o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho SE LE SENG, mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 400 ho isa ho a 450 (dikahare feela). Hopola ho etsa moralo le ho hlaola diphoso.

- 1.1 Ka tla ka ipitsetsa mokgokakgwale! [50]
- 1.2 Kabo ya mobu e ka rarollwa ke mmuso le setjhaba ka kopanelo. [50]
- 1.3 Lehlabula le monate empa hape le na le mathata a lona. [50]
- 1.4 'Ha o bua le motho ka puo ya hae eo a e utlwisisang, o kgona ho finyella botebong ba pelo ya hae.' [50]
(Nelson Mandela)
- 1.5 Ha se meetlo yohle e amohelehang matsatsing a kajeno. Dumellana kapa o hanane le mohopolo ona. [50]
- 1.6 Metsi ke mohlodi wa bophelo. [50]
- 1.7 Ditshwantsho tse latelang di ka qholotsa mehopolo e itseng maikutlong a hao. Kgetha SE LE SENG mme o ngole moqoqo ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang ke setshwantsho. Ngola nomoro ya potso (1.7.1 KAPA 1.7.2) eo o e kgethang, mme o iqapele sehlooho sa hao.

1.7.1

[Setshwantsho se qotsitse bukeng ya *Empowering Teen Girls*, Awereness Publishing, K Zager le A Rubenstein, 2009:60]

[50]

1.7.2

[Setshwantsho se qotsitswe makasineng wa *Isolezwe*, Mmesa 2016:18]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole tema TSE PEDI tsa bolelele ba mantswe a 180 ho isa ho a 200 (dikahare feela) tema ka nngwe. Hopola ho etsa moralo temeng e nngwe le e nngwe, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

2.1 LENGOLO LA SEMMUSO

Batswadi ba hao ba sa tswa amohela setatemente sa motlakase. O elellwa hore ho na le phoso e kgolo mokitlaneng oo. Ngolla mmasepala lengolo bitsong la motswadi wa hao, moo o lemosang ba ha mmasepala ka phoso eo.

[25]**2.2 PUO**

Mokgatlo wa batjha wa motse wa heno o o memme ho ba sebui sa letsatsi ho tla eletsa setjhaba mabapi le tthekefetso ya basadi le bana. Ngola puo ya hao ya letsatsi leo.

[25]**2.3 TEKOLOKAKARETSO**

Ngola tekolokakaretso ya setshwantsho sa baesekopo (filimi) se o kgahlileng haholo hobane se entswe hona mona Afrika Borwa.

[25]**2.4 LENGOLO LE YANG KORANTENG**

Ngolla mohlophisi wa koranta ya selehae mme o eletse setjhaba ka seabo seo batjha ba ka bang le sona mabapi le ho thibela botlokotsebe ba ho thuba malapeng motsheare ha ho uwe mosebetsing.

[25]**2.5 PUISANO**

Motswalle wa hao o sa tswa fumana lengolo la ho kganna mme o batla ho tlohela sekolo a ile ho kgannela rakgwebo e mong ya mo tshepisiseng mahodimo le lefatshe. Ngola puisano ya hao le yena moo o lehang ho fetola maikutlo a hae.

[25]**2.6 NALANE YA TSA BOPHELO BA MOFU**

Ngola nalane ya tsa bophelo ba mofu eo e leng e mong wa leloko ya seng a le siile.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:

50
100